Uluslararası İdil - Ural ve Türkistan Araştırmaları Dergisi

Sözden Ekrana Âşık Meydanî'nin Dijitalleşen Âşıklık Geleneğindeki Yeri

Fatih BALCI*

** Doç. Dr., Kayseri Üniversitesi Develi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Halk Edebiyatı Anabilim Dalı, e-Posta: fatihbalci@kayseri.edu.tr / https://orcid.org/0000-0001-8318-1473.*

Araştırma Makalesi
Süreç
Geliş Tarihi: 09.01.2026
Kabul Tarihi: 11.02.2026
Yayım Tarihi: 28.02.2026

Benzerlik
Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal yazılımı ile taranmıştır.

Değerlendirme
Ön İnceleme: İç hakem (editörler).
İçerik İnceleme: İki dış hakem/Çift taraflı körlem

Telif Hakkı & Lisans
Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları **CC BY-NC 4.0** lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik Beyan
Bu çalışma, etik kurul izni gerektirmeyen nitelikte olup kullanılan veriler literatür taraması/yayınlanmış kaynaklar üzerinden elde edilmiştir. Çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Yapay Zeka Kullanımı
Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde yapay zeka tabanlı herhangi bir araç veya uygulama kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazar(lar) tarafından bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelere uygun şekilde üretilmiştir.

Etik Bildirim
gokceyukselen@gmail.com

Çıkar Çatışması
Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman
Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Yayıncı
Yayımcı Prof. Dr. Gökçe Yükselen PELER / Erciyes Üniversitesi. 38280, Kayseri /Türkiye

Atıf
Balcı, F. (2026). *Sözden Ekrana Âşık Meydanî'nin Dijitalleşen Âşıklık Geleneğindeki Yeri. Uluslararası İdil-Ural ve Türkistan Araştırmaları Dergisi, 8*(1), 26–39. Doi: 10.59305/ijvuts.1860275.

Öz

Bu çalışmada, öncelikle âşıklık geleneği hakkında genel bilgiler verilmiştir. Geleneğin bugüne gelene kadarki durumu özetlenmiş, genel çerçevesi çizilmiştir. Ardından yirminci yüzyıl âşıklarından olan Âşık Meydanî'nin hayat hikâyesi üzerinde kısaca durulmuştur. Yine Âşık Meydanî'nin âşıklık geleneği içerisindeki yeri ve âşık olana kadar yaşadığı olaylar ve âşıklık sonrası hayatı irdelenmiştir. Âşığın usta-çırak ilişkisine bakılmış, ustasının kim olabileceği hakkında yorumlar yapılmış yine bade içip içmediği gibi konular hakkında da bilgiler verilmiştir. Yirminci yüzyılda Kayseri âşıklık geleneğine olan katkıları ve etkileri üzerinde durulmuştur. Söz konusu âşığın yaşadığı yirmi ve yirmi birinci yüzyıllar dikkate alınarak bizzat âşığın kendisinin dijital kültürde (yeni medyada) ne durumda olduğu incelenmiştir. Bu bağlamda Âşık Meydanî'yi konu alan sinema filmi, yeni medya araçlarında yani radyo, yerel veya uluslararası televizyon kanalları ya da internet ortamında bizzat kendisinin de yaptığı programlar, çıkardığı kasetler ve günümüz yeni medya araçlarında başka icracılar tarafından da seslendirilen eserleri incelenmiştir. Özellikle Youtube adlı yeni medya aracında bulunan birçok sanatçı tarafından seslendirilen eserleri, izlenme oranları ve diğer medya araçlarına olan etkileri üzerinde durulmuştur. Adına kurulan âşık kahvehanesi/vakfının geleneğe olan katkıları ve günümüzdeki durumundan bahsedilmiş ve kendi adına yönetilen sosyal medya hesapları da mercek altına alınmıştır. Böylece geleneğin son ustalarından olan Âşık Meydanî daha iyi anlaşılmış, tanınmış ve geleceğe aktarımının sağlanmış olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kayseri, Âşık Meydanî, Âşıklık Geleneği, Dijital Kültür.*

International Journal of Volga - Ural and Turkestan Studies

IJVUTS

From Word to Screen: The Place of Âşık Meydanî ın the Dıgıtalısıng Tradıtıon of Âşık Poetry

Fatih BALCI*

**Assoc. Prof. Dr., Kayseri University, Develi Faculty of Social and Human Sciences, Department of Turkish Language and Literature, Division of Turkish Folk Literature, E-mail: fatihbalci@kayseri.edu.tr / https://orcid.org/0000-0001-8318-1473.*

Research Article
History
Recieved: 09.01.2026
Accepted: 11.02.2026
Date Published: 28.02.2026

Plagiarism Checks
This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Peer-Review
Single anonnymized-One internal (Editorial Board). Double anonymized-Two extarnal.

Copyright & License
Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

Ethical Statement
This study does not require ethical committee approval, and the data used were obtained from literature reviews/published sources. It is hereby declared that scientific and ethical principles were adhered to during the preparation of this study and that all studies used are cited in the references.

Use of Artificial Intelligence
No artificial intelligence-based tools or applications were used in the preparation of this study. All content of the study was produced by the author(s) in accordance with scientific research methods and academic ethical principles.

Complaints
gokceyukselen@gmail.com

Conflicts of Interest
The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support
The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Published
Published by Gökçe Yükselen PELER / Erciyes Universitty. 38280 Kayseri /Türkiye

Cite as
Balcı, F. (2026). From Word to Screen: The Place of Âşık Meydanî ın the Dıgıtalısıng Tradıtıon of Âşık Poetry. International Journal of Volga-Ural and Turkestan Studies, 8(1), 26–39. Doi: 10.59305/ijvuts.1860275.

Abstract

This study first provides general information about the tradition of minstrelsy. It summarises the tradition's status up to the present day and outlines its general framework. It then briefly discusses the life story of Âşık Meydanî, a minstrel of the twentieth century. The place of Âşık Meydanî within the tradition of aşık poetry, the events he experienced before becoming an aşık, and his life after becoming an aşık are also examined. The master-apprentice relationship of the aşık is explored, with comments made about who his master might have been, and information is provided on topics such as whether he drank bade. His contributions to and impact on the tradition of minstrelsy in Kayseri in the twentieth century are discussed. Considering the twentieth and twenty-first centuries in which the minstrel lived, the minstrel's own status in digital culture (new media) is examined. In this context, the cinema film about Âşık Meydanî, his own programmes on new media tools, i.e. radio, local or international television channels or the internet, the cassettes he released, and his works performed by other performers on today's new media tools have been examined. Particular attention has been paid to the works performed by numerous artists on the new media platform YouTube, their viewing rates, and their impact on other media platforms. The contributions of the aşık coffee house/foundation established in his name to tradition and its current status have been discussed, and the social media accounts managed in his name have also been examined. Thus, it is thought that Âşık Meydanî, one of the last masters of the tradition, will be better understood, recognised, and passed on to the future.

Keywords: *Kayseri, Âşık Meydanî, Tradition of Minstrelsy, Digital Culture.*

Giriş

Âşıklık geleneğinin XVI. yüzyıl öncesi durumunun izlenmesi konusunda bazı güçlükler yaşanmaktadır. Bu takibin yapılamamasının başlıca sebepleri arasında âşıklık geleneği ürünlerinin genellikle sözlü kültür ortamında icra edilip yazıya geçirilmemesi veya yazıya geçirilen ürünlerin henüz gün yüzüne çıkmamış olması gösterilebilir. Ayrıca dönemin koşulları, Türk milletinin Türkistan'dan Anadolu'ya göç etmesi, yerleşik medeniyete adapte olması, din değişiklikleri yaşaması, müzik ve şiir zevklerinde değişikliklerin meydana gelmesi gibi olgular âşıklık geleneğini etkileyen unsurlar arasındadır (Oğuz vd., 2008, s. 236). Mehmet Fuat Köprülü, âşık şiirinin izlerini V. yüzyıla kadar götürmektedir (1989, s. 157). Araştırmacılara göre İslamiyet'in kabulünden XVI. yüzyıla kadar olan evrede âşıklık geleneği, oluşumunu tamamlayamamış yüzü hep "ozanlık geleneğine" dönük kalmıştır. Özkul Çobanoğlu, âşıklık geleneğinin XVI. yüzyıl öncesi "ozan-baksı" geleneği tesirinde olduğunu ve bu yüzyılın henüz başlangıç evresi olarak düşünülmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Çobanoğlu'na göre âşıklık geleneği XVI. yüzyılda başlamış ancak XVII. yüzyılda tam anlamıyla oluşmuştur (2000, s. 129).

Âşıklık geleneğini oluşturan katmanlardan bir tanesi de "Tekke-Tasavvuf Edebiyatı"dır. Çobanoğlu (2007, s. 12-14), "Tekke Tarzı Âşık Geleneği" olarak adlandırdığı dönemi kam, ozan-baksı (her türlü unsuruyla) geleneğinin devamı olarak tekkede devam eden ve dinî motifleri ihtiva eden, rüya-bade motifi dâhil içeren aynı zamanda da "hak âşığı" ünvanı ile açıklamaktadır. "Kahvehane Tarzı Âşık Geleneği" ise kahvehane etrafında şekillenen, odak noktasına dinî unsurları koymadığı din dışı şiir de sunan "halk âşığı" terimi ile karşılanan XVI. yüzyıl sonları XVII. yüzyıl başında oluşan geleneği vurgulamaktadır. XVI. yüzyılda yani geleneğin kuruluşunda bilinen âşık sayısı on üçtür. XVII. yüzyılda geleneğin çerçevesi çizilmiş, konu bütünlüğü sağlanmış, kuralları belirlenmiş, şiirler nitelikli hâle gelmiştir. Bu yüzyılda bilinen âşık sayısı on yedidir. XVIII. yüzyılda geleneğin ustaları klasik edebiyata özenmiş ve kendi sahalarını boş bırakmaya başlamışlardır. Bu yüzyılda âşık sayısı çok olsa da nitelik olarak geçmiş yüzyılın gerisinde kalmıştır. XIX. yüzyıl âşıklık geleneğinde çok sayıda şair yetişmiş ancak bir önceki dönemdeki gibi klasik şiir özentisi çoğalmıştır. XX. yüzyılda ise Osmanlı İmparatorluğu'nun yaşadığı sıkıntılı dönemler geleneği derinden etkilemiştir. O yüzden bu dönemi iki farklı açıdan incelemek gerekmektedir. Cumhuriyet'in kurulmasının ardı sıra Türk halk bilimi çalışmaları ve resmî devlet kurumlarının oluşturulması ile sayısız âşık ve âşık şiiri bulunmuştur. Bu yüzyıl ve sonrasında da artık gelenek ile teknoloji tanışmış,

yeni bir safhaya evrilmeye başlamıştır (Oğuz vd., 2008, s. 235-250).

1. Tüm Yönleriyle Âşık Meydanî

Âşık Meydanî mahlası ile bilinen İdris Eroğlu 03.03.1942 tarihinde Kayseri ili, Bünyan ilçesi, Akkışla nahiyesinin Küçük Tuzhisar köyünde doğmuştur.[1] Eroğlu, doğumundan önce Hızır aleyhisselâmın annesine hurma yedirdiğini ve böylece çocuğunun âşık olacağını bildirdiğini aktarmıştır. İlkokul eğitimini tamamlayamayan Eroğlu, daha sonra uzaktan ilkokul diplomasını almıştır. Âşığın, Latin alfabesi ile okuyup yazmayı vatani görevi sırasında öğrendiği bilinmektedir (KK-1). Meydanî, Akkışla ilçesinde Kur'an, hadis, fıkıh, akâid, kelam, Arapça ve tasavvuf gibi temel İslami ilimlerin ders olarak okutulduğu bir dönemde medrese eğitimi almıştır (KK-1). Gemerek Kur'an Kursu'na da yazılmış burada dört yıl eğitim alarak imam olmuştur. Kendisine göre Nevruz Bayramı'nı kutladığı için (halk tepkisi dolayısıyla) imamlıktan ayrılarak köyünde çobanlık yapmaya başlamıştır. Bu sırada akrabası ve ilkokul arkadaşı olan Ülger'e daha onlu yaşlarda iken âşık olmuştur. Çocukluk çağlarında babası Hürmüz Efendi'nin evinde sık sık misafir olan dönemin popüler isimlerinden Âşık Veysel ile karşılaşma, tanışma imkânı bulmuştur (Eroğlu, 2004, s. 1-24).

Eroğlu köyde çobanlık yaptığı sırada "bade" içtiğini söylemektedir. Âşıklık geleneğinde bade "sade kişilikten sanatçı kişiliğe" geçişte önemli role ve fonksiyona sahip rüya motifidir. Umay Günay, rüya motifini halk hikâyelerinde veya âşık biyografilerinde karşımıza çıkan ve âşıkların gerçek hayatında var olan iki ayrı yönüyle dikkatlere sunmuştur. Halk hikâyelerinde idealize edilmiş biçimiyle rüya motifi dört aşamada sunulur. Dört aşama ise şu şekildedir: "Hazırlık devresi, rüya, uyanış ve ilk deyiş". Bu dört aşamanın altında ise birçok alt başlık bulunmaktadır[2] (Günay, 1993, s. 97-98). Ülger'e âşık olan ve imamlığı bırakıp köyde çobanlık yapmaya başlayan Eroğlu, rüya olayını şöyle nakletmektedir: "Sürü ile Kara Ziyaret mevkiinde iken burnuma gelen hoş bir koku ile Kırklar Çeşmesi'nin yanında uykuya daldım. Pir ve Ülger yanıma geldi. Pir burada bir elma uzatarak dörde böldü. Bir parça bana bir parça Ülger'e bir parça kendine aldı ve bir parça da semaya attı. Pir, üç İhlas bir Fâtiha okudu ve elmanızı yiyin dedi. Bundan sonra âşık olacaksın, adın Meydanî olacak dedi ve uykudan uyandım. Karışık duygular içerisinde nefesim daralıyordu. Eve döndüğümde herkes hâlimi beğenmeyip bir hocaya görünmem gerektiğini söylüyordu. Yeniden rüyaya daldım. Beni Ahmet Yesevi okulunda yedi yıl okuttular. Beni okuması için hoca getirttiler. Köylü delirmiş

[1] Günümüzde Akkışla ayrı bir ilçe olmuş Küçük Tuzhisar köyü ise Sivas ili Gemerek ilçesine bağlanmıştır.
[2] Bu aşamaların detayları için ayrıca *bk.* Özdemir, 2025, s. 20-24.

muamelesi yapıyordu. Ben de abime bana bir saz alması için yalvarıyordum ve dilimden şiirler dökülmeye başlamıştı. Sazım geldikten sonrada şiirlerime devam ettim" (Eroğlu, 2004, s. 26-30). Âşık Meydanî'nin aktardığı kompleks rüya motifi ile Günay'ın aktardığı evrelerin birbiri ile örtüştüğü görülmektedir. Bu nedenle Meydanî'ye yirminci yüzyılda yaşamış badeli-rüyalı âşık demekte fayda vardır. Meydanî'nin şiirlerinin[3] konularını; "vatan, millet, bayrak, tabiat, insan sevgisi, hasret, gurbet, dert, hüzün, tasavvuf, halk şairleri üzerine kısacası millî ve manevi tüm konular" şeklinde sıralayabiliriz.

Meydanî, âşık olduktan sonra sevdiği kız ile evlenemez. On dokuz yaşında iken Güllü Hanım ile evlenir ve bu evlilikten evlatları olur. Çocukluktan evde tanıştığı Âşık Veysel'i en çok etkilendiği kişi yani ustası olarak görmekte ve eserlerinde üstat olarak bahsetmekte, kendisini çırağı olarak görmektedir.[4] Bazı kaynaklarda geçen ve ustası olarak gösterilen âşıkların ismi Meydanî'nin kendi eserinde geçmemektedir (Eroğlu, 2004, s. 22-50). Meydanî çobanlıktan sonra birçok mesleği de icra etmiş ama ömrünü âşıklığa vakfetmiştir. Anbar Köyü'nde kendi işlettiği bakkaliye dükkânının bir köşesinde başlattığı âşıklar kahvesi kültürünü 1980-1981 yılları arasında Bünyan Garajı'nda açtığı "Âşıklar Çay Ocağı"nda devam ettirmiştir. Buraları yeni çırak yetiştirmek ve saz (bağlama) kursu verip insanlara geleneği aktarmak için kurmuştur. Söz konusu mekân çeşitli yörelerden gelen âşıkların, ozanların, şairlerin sanatlarını, birbirleri ile âşıklık usul ve geleneklerini icra ettikleri, üsluplarını geliştirdiği, atışmalarını, koşmalarını, hoyratlarını, hikâyeli türkülerini icra ettikleri bir yer hâline gelmiştir. Âşıklar çay ocağı Kayseri, Sivas, Doğu Anadolu ve Çukurova bölgesindeki âşıkların buluşma noktası olmuştur. 1983 yılında dönemin il kültür müdürü Mehmet Çayırdağ öncülüğünde Yoğunburç bölgesinde "T.C. Kültür Bakanlığı Halk Âşıkları Toplantı ve Gösteri Yeri" açılarak faaliyetler burada devam ettirilmiştir. Âşık Meydanî'nin kahvesi artık Kayseri'de her kesimden insanların âşıklık geleneğini canlı canlı gördüğü, gözlemlediği bir yer hâline gelmiştir. Âşık Meydanî söz konusu mekânlarda geleneğin gençlere aktarılıp sürdürülmesi, gelecek kuşaklara tanıtılması, kültürün yaşatılması ve yayılması için birçok çırak yetiştirmiştir. Aynı zamanda 1992 yılında "Âşık Meydani Kültür ve Sanat Vakfi" kurulmuştur. Meydanî bir dönem İstanbul'da da bulunmuş, saz ustalığını geliştirmiştir. Türkiye'nin birçok ilini gezmiş, görmüş ve âşıklık geleneğini ilgilendiren

[3]Âşık Meydanî'nin şiirlerinin teknik, dil özellikleri ve işlediği konuları bakımından detaylı bilgi için aynı zamanda âşıkla yapılan röportaj için *bk.* Durbilmez, 2000, s. 24-231.

[4]Âşığın evlatları ve âşığın kendi eserlerinde de vurguladığı husus böyle gözükmektedir. Âşık Hasretî'nin (Sadi Değer) Kars doğumlu olması Âşık Meydanî'nin 1970'li yılların ortalarına kadar Ankara'da bulunması bu iki âşığın usta-çırak ilişkisine girmelerini pek mümkün kılmamaktadır. Âşık Meydanî'nin kurduğu çay evinde tanışmış olmaları gerektir.

programlara katılmıştır. Söz konusu mekânlarda genç ozanların bir araya gelmesini, etkinlikler düzenlenmesini, şölenleri organize etmesini sağlamıştır. Meydanî çok sayıda âşıkla karşılaşmış, âşık toplantılarına katılmış ve birçok ödül almıştır (Durbilmez, 2000, s. 21-24; İstanbullu, 2018, s. 22-30). Kanser tedavisi gören Meydanî, 22 Kasım 2020 tarihinde Kayseri'de vefat etmiş ve Kayseri İldem Mezarlığı'na defnedilmiştir[5] (Durbilmez, 2020).

2. Dijital Kültürde Âşık Meydanî

Sözlü kültür ortamında başlayan âşıklık geleneği yazılı kültür ortamına taşınmış, XX. yüzyıl ortalarından itibaren de elektronik kültür ortamı ile tanışmıştır. Âşıklar yaşadığı yüzyıla göre matbaa, radyo, plak, kaset, televizyon, CD gibi teknolojik unsurlarla tanışmış ve geleneği bu mecralarda sürdürmüşlerdir. XXI. yüzyılda ise insanoğlunun hayatında internet yaygınlaşmış ve telefon, bilgisayar, tablet gibi araçlar sayesinde birçok uygulama ile tanışılmıştır. Bu uygulamalar müzik sektörü başta olmak üzere âşıklık geleneğini de yakından etkilemiştir.[6]

Âşık Meydanî rüya motifi, usta-çırak ilişkisi, irticalen şiir söylemesi, diğer âşıklarla atışması gibi birçok unsur ile geleneğin içinde olan biridir. Yaşadığı yüzyıl gereği yeni medya araçları ile de tanışmış âşıklardandır. Bu bağlamda Âşık Meydanî'nin Ankara Radyosu, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunda (TRT) ve yerel televizyon kanallarında program yaptığı bilinmektedir. Yine kendisine ait eserlerinden kasetleri bulunmaktadır.[7] Yeni medya araçlarından olan Youtube adlı sitede Âşık Meydanî anahtar kelimesiyle arama yapıldığında hem kendisine hem de kendi eserlerini seslendiren diğer ses sanatçılarına ait yüzlerce video karşımıza çıkmaktadır. Bu videoların analizi şu şekilde yapılabilir: Âşık Meydanî "Sen Oyandan Ben Buyandan Sevgilim" adlı şiiri, Youtube platformuna 7 yıl önce yüklenmiş ve 6,8 bin görüntüleme gerçekleşmiştir. Eser Âşık Meydanî tarafından seslendirilerek platforma yüklendiğinde yukarıda verilen bilgiler oluşurken Mustafa Yıldızdoğan tarafından seslendirilen aynı eser 11 yılda 224 bin kişi tarafından görüntülenmiştir. Ayrıca bir başka videoda yine Mustafa Yıldızdoğan tarafından seslendirilen eser, 9 yılda 796 bin görüntüleme almıştır. Aynı eser âşığın adına kurulan vakıfta seslendirilerek çekilen videonun platforma 3 yıl önce yüklenmesiyle 167 kişinin görüntülemesine ulaşmıştır. Söz konusu eser, Oğuzhan Öz tarafından seslendirilerek çekilen bir video platformda 2 yılda 2,6 bin kişiye ulaşmıştır.

[5] Âşığın kendi hayatıyla ilgili bilgiler üç oğlu ve bir torunu tarafından da teyit edilmiştir (K.K-1; K.K-2; K.K-3; K.K-4).

[6] Dijital kültür ve halkbilimi ilişkisi için içerisinde yaklaşık otuz beş adet müstakil makale bulunan şu eserlere *bk.* Özdemir, 2019, Balcı, 2020, Durmaz, 2021. Yine Kayseri'de âşıklık geleneği ve dijitalleşme hakkında *bk.* Balcı, 2023; Balcı, 2024.

[7] Âşık Meydanî'ye ait 1970'li yıllarda "Uzun Yayla" ve 1980'li yıllarda "Meydani Türküleri" adlı dört adet kaset bulunmaktadır.

Görüldüğü üzere âşığın bestelenen bir şiiri yeni medyada bir milyonun üzerinde görüntülenmiştir (URL-1).

Âşık Meydanî'ye ait olan "Gönül Dağlarında Ağlar Bir Gelin" adlı diğer bir eseri ise Youtube platformuna 6 yıl önce yüklenmiş ve 8,5 bin görüntüleme gerçekleşmiştir. Aynı eserin 10 yıl önce yüklenmiş Süleyman Keleş seslendirmesi 147 bin, 16 yıl önce yüklenmiş Tuncay Köksal seslendirmesi 6.1 bin, 7 yıl önce yüklenmiş Neşet Abalıoğlu seslendirmesi 199 bin, 9 yıl önce yüklenmiş Kul Mustafa seslendirmesi 176 bin, 6 yıl önce yüklenmiş Kâmil Abalıoğlu seslendirmesi 9.9 bin, 1 yıl önce yüklenmiş Nazlı Öksüz seslendirmesi 16 bin, 11 ay önce yüklenmiş İclal Tunç seslendirmesi ise 379.708 görüntülenme almıştır. Bu parça aynı zamanda Çoban Yıldızı adlı televizyon dizisinin bir bölümünde seslendirilmiş ve 10 Ocak 2021 tarihinde Youtube platformunda yerini alarak 92.216 kişi tarafından görüntüleme almıştır (URL-1).

"Hoşçakal Sevdiğim" adlı eseri seslendirilen Aycan Öner'in videosu Youtube platformunda 6 yılda 2,1 milyon, Hasan Çoban tarafından seslendirilen eser 10 ayda 3,4 bin, Metin Şirinkaya tarafından seslendirilen eser 8 ayda 2,1 bin, Ali Özyürek seslendirmesi 8 yılda 253 kişi, Selçuk Boran seslendirmesi ise 3 yılda 3,9 bin kişi tarafından izlenmiştir (URL-1)."Dargınım Sana" adlı eserin Ali Özyürek seslendirmesi 8 yılda 327, Tuncay Köksal seslendirmesi 7 yılda 892, Kul Mustafa seslendirmesi ise 8 ayda 10 bin görüntülenmeye ulaşmıştır. Âşık Meydanî'ye ait "Gönlümün Kekliği" adlı bir diğer eseri ise Ali Özyürek 8 yıl önce seslendirmiş ve 190 kişi tarafından görüntülenmiştir (URL-1). Eserlerini seslendiren ses sanatçıları deyince akla şu isimler gelmektedir: Mustafa Yıldızdoğan, Nazlı Öksüz, Ayhan Öner, Peçenekli Süleyman, Mustafa Danacı-Kul Mustafa, Ali Özyürek, Neşet Abalıoğlu, Şahin Kaltakkıran-Şahin Dost), Muammer Buluz, İclal Tunç, Tuncay Köksal, Fahri Bulut, Selçuk Boran, Hakan İşman, Recep Kaçmaz, Fahri Kürklü, Fehmi Parlak, Ankara Mahalli Sanatçıları, Kırşehir Mahalli Sanatçıları (URL-1). Bu eserleri Youtube platformu dışında "Dailymotion, Spotify, Shazam, TikTok" gibi yeni medya uygulamalarında da bulmak mümkündür.

Âşığın, Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM) kayıtlarında da yirmi beş adet eseri bulunmaktadır (URL-2). Âşık Meydanî'nin bestelediği kırk eserinden, çeşitli kayıtlardan toplamda yirmi beş adetine ulaşılmıştır. Ulaşılabilen eserlerin on yedisi kırık hava, sekizi ise uzun hava formundadır. Bu eserlerden "Kurban Olduğum, Sevdiğim, Ülger, Aşkın Beni Söyletir, Maşallah ve Ayten" isimli eserlerin şiirlerinde sevgiliye olan aşk, "Dargınım Sana, Hoşça Kal, Sen İstedin Ayrılığı, İntizar ve Ne Fayda" isimli eserlerin

şiirlerinde sevgiliye sitem, "Bizim Yaylalar, Yaylalar, Açılmış Çiçekler" isimli eserlerin şiirlerinde memleket, "Erciyes, Kırmızı Gül Mavi Çiçek ve Bilmem" isimli eserlerin şiirlerinde tabiat, "Gönlümün Kekliği, Kötü Kader, Neden Sonra, Gönül Dağları ve Gurbet Ellerde" isimli eserlerin şiirlerinde dert ve hüzün, ""Ne Deyim" isimli eserinin şiirinde ise Allah aşkı konuları işlenmiştir (Alkan, 2012, s. 26).

Âşığın adına açılan sosyal medya platformları da bulunmaktadır. Facebook adlı sosyal medya platformunda âşığın TRT Belgesel, Kanal 7 ve Kayseri yerel televizyonlarıyla olan programlarının videoları bulunmaktadır. Yine kendi seslendirdiği eserler ve diğer geleneğin takipçilerinin seslendirdiği eserlerinin videoları bulunmaktadır. Bu mecradan zaman zaman hâlâ canlı yayın da yapılmaktadır. Bu siteyi vakıf yöneticileri kullanmaktadır. Dolayısıyla adına yapılan tüm etkinliklerde bu sayfa üzerinden takipçilere paylaşılmaktadır (URL-3). Yine aynı şekilde "Instagram" adlı sosyal medya mecrasında adına sayfa bulunmaktadır. Âşık Meydanî başlık etiketiyle arama yapıldığında yine karşımıza yüzlerce video çıkmaktadır. Bu video içerikleri de Facebook içeriklerine benzemektedir. İki sitede de bu içerikler paylaşılabilmekte ve çoğaltılabilmektedir (URL-4). İnternet ortamındaki edebiyat ile alakalı sitelerde de âşığın şiirlerine ulaşılmaktadır (URL-5). "Kel Ali'nin Çobanı" adlı filmde de çoban karakteri ile Âşık Meydanî'nin hayatının canlandırıldığı bilinmektedir (URL-6). Bir diğer platform olan "TikTok" incelendiğinde âşığın eserlerinin farklı sanatçılar tarafından seslendirildiği görüntülenmektedir. Âşığın veya eserlerinin adıyla yapılan başlık etiketiyle arandığında yüzlerce video kaydı görülmektedir. İçerikler incelendiğinde her videonun milyonlarca görüntülendiği söylenebilmektedir (URL-7).

Yeni medya araçlarının da aktif olarak kullanıldığı ve âşığın daha iyi anlaşılması, anlatılması ve tanıtılması amacıyla Meydanî hakkında iki adet bilimsel proje yapılmıştır. Bu projelerden ilki olan "Halk Müziği Türkiye ve Avrupa Arasında Köprü Kuruyor Projesi", Türkiye ve Avrupa Birliği Sivil Toplum Diyaloğu-II Kültür & Sanat Bileşeni altında yer almaktadır. Proje, Türkiye ve Avrupa'daki kültür ve sanat faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin temelini oluşturmak ve halk müziğinin uluslararası boyutta tanınırlığını ve kalıcılığını sağlamak amacıyla yapılmış köprü görevinde bir çalışmadır. Proje kapsamında gerçekleştirilen her etkinlik (sergiler, çalıştaylar, konserler) toplumsal iş birliğinin kültür ve sanat kapsamında uluslararası bağın güçlenmesini sağlamıştır. Bu proje kapsamında Fransa'dan Anatolie Culture Center ve İspanya'dan Malaga Konservatuarı ortaklığında Âşık Meydanî'ye ait "Gönül, Dil ve Telin Aşkı" adlı şiir kitabı Fransızcaya çevrilerek Fransa'da öğrenciler ile birlikte bir dizi konser vermiştir (URL-8). Bir diğer proje ise "Gelenekten Gelen Tınılar:

"Âşık Meydanî Türküleri Projesi"dir. Bu projenin yürütücülüğü Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Doktor Öğretim Üyesi Levent Değirmencioğlu tarafından üstlenilmiştir. Projeyle birlikte Âşık Meydanî'nin türkülerinin, alanında profesyonel icracılar (müzisyenler) tarafından, zengin tınılarla yeniden yorumlanarak CD'ye kaydedilmesi, kültür ve sanat alanında hizmet veren kurumlarla doğrudan ya da sosyal iletişim araçları vasıtasıyla yapılan paylaşımlarla âşıklık geleneği ve Âşık Meydanî ismi daha geniş kitlelere tanıtılmış, kültür mirasımızın sonraki nesillere aktarılması sağlanmıştır (URL-9).

Yeni medya araçlarından biri olan dijital gazetecilik ve haberleşme alanıdır. Âşık Meydanî'nin kendisi ile yapılan röportajların internet gazetelerinde haber yapıldığı görülmektedir. Haberlerde âşığın hem hayat hikâyesinden bahsedilmiş hem de eserlerine değinilmiştir. Haber konumu olarak ise âşığın kurduğu Âşık Meydanî Kültür ve Sanat Vakfı tercih edilmiştir. Hem ulusal hem yerel gazetecilerin/ajansların yaptıkları haberler internet ortamında görüntülenmektedir. Bazı ulusal gazetecilerin âşığın vefatından sonra vakfa giderek gençlerin Âşık Meydanî'nin eserlerine ve geride bıraktıklarına sahip çıktıklarından bahsetmiştir. Âşığın vefatından sonra haber yapmak için giden gazeteciler röportajlarını Âşık Meydanî'nin evlatlarıyla gerçekleştirmiştir. Oğulları, babalarının vefatından sonra geride bıraktığı her eserine sahip çıktıklarını dile getirmişlerdir (URL-10).

Sonuç

Âşıklık geleneğinin günümüze kadar olan serüveninde XX. yüzyılın ikinci yarısı kendi içerisinde önemli dinamiklere sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren hızlanan (halka doğru ilkesi ile) halk edebiyatı ürünlerinin derlenmesi faaliyetleri, devletin desteklediği kurumların yapılanması, teknolojinin değişmesi gibi unsurlardan dolayı geleneklerin yeniden canlanmasına vesile olmuştur. Bu bağlamda Âşık Meydanî'nin gelenekteki yeri tam da bu yıllara rastlamaktadır. Âşık Meydanî'nin (bizzat kendi yazdığı "Bir Ömrün Sonunda" adlı kitabında da bahsettiği) doğumundan başlayan memoratlar ardından rüya motifini yaşayarak âşık olması önemlidir. Yine bu eserinde ustası veya etkilendiği kişi olarak "üstat" sıfatıyla Âşık Veysel'i işaret etmesi de önemli bir bilgidir. Uzaktan da olsa ilkokul eğitimi ve dinî eğitiminin yanı sıra genç yaşta bir kıza âşık olması ve ardından rüyasında bu kızın gösterilmesi, mahlas verilmesi "âşık" sıfatını taşımasında önemli aşamalardır.

Âşık Meydanî'nin XX. yüzyıl âşıklık geleneğine katkısı söz konusudur. Yetiştiği bölgede çay ocağı, âşıklar çay ocağı ve vakıf kurarak geleneğin usta ve çıraklarını bu mekânlarda bir araya getirmeyi başarmıştır. Bu sayede geleneksel bilginin akışını kolaylaştırmıştır. Âşık

Meydanî'nin yaşadığı yüzyılın gerekliliği olarak yeni medyada da etkin ve yetkin yer aldığı gözlemlenmiştir. Yazdığı eserler TRT veya MESAM'a kaydedilmiş ve birçok sanatçı tarafından da seslendirilmiştir. Bu seslendirmeler "Youtube, Dailymotion, Spotify, TikTok, Facebook, Instagram" başta olmak üzere birçok sosyal medya ve internet araçlarına kaydedilmiş, dinlenmiş, görüntülenmiş, yorum yapılmış veya paylaşılarak etkileşime sebep olmuştur. Kendisi de bizzat ulusal belgesel programlarında, yerel televizyonlarda ya da sosyal medyada yer almış geleneği dijital kültürde de yaşatmaya, tanıtmaya ve sevdirmeye devam etmiştir. Vefatının ardından kurduğu "Âşıklar Çay Ocağı" ve "Meydanî Vakfı" bu yönlü faaliyetlerine başta kendi evlatları ve yetiştirdiği çırakları ile çağın gerekliliği olan dijital unsurları da kullanarak devam etmektedir. Bu sebeplerden Âşık Meydanî sözden ekrana; sözlü kültürden elektronik kültüre olan süreçte yaşamış ve var olmuştur. Söz konusu dijital kültür imkânlarının sürdürülmesi durumunda geleneğin nitelikleri, Meydanî ve diğer âşıkların eserleri kuşaklar arasında aktarılmaya devam edeceği öngörülmektedir.

Kaynakça

Alkan, K. Y. (2012). *Kayserili Âşık Meydanî: Eserleri ve Müziksel Çözümlemeleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Balcı, F. (2020). *Dijital Kültür-2, Yeni Medya-Küreyerelleşme-Hibritleşme-Dil-Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları.* İstanbul: Arı Sanat Yayınları.

Balcı, F. (2023). *Ahmed Hâzım Bey Develili Âşık Seyrânî ve Sânihât-ı Seyrânî, İnceleme-Metin-Tıpkıbasım*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları.

Balcı, F. (2024, Kasım). *Dijitalleşme ve Âşık Seyrânî: İnceleme, Tespit ve Bazı Öneriler.* 5. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi. Antalya.

Çobanoğlu, Ö. (2000). *Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Destan Türü.* Ankara: Akçağ Yayınları.

Çobanoğlu, Ö. (2007). *Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul.* İstanbul: 3F Yayınevi.

Durbilmez, B. (2000). *Âşık Meydanî Hayatı- Sanatı- Şiirlerinden Örnekler.* Ankara: Laçin Yayınları.

Durbilmez, B. (2020). *"Meydanî, İdris Eroğlu",* "Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü". (https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/meydani-idris-eroglu).

Durmaz, U. (2021). *Dijital Kültür-3, Tradijital-Post Truth-Memetik-Kimlik-Medya İnternet-Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları.* İstanbul: Arı Sanat Yayınları.

Eroğlu, İ. (2004). *Bir Ömrün Sonunda.* Ankara: Laçin Yayınları.

Günay, U. (1993). *Türkiye'de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi.* Ankara: Akçağ Yayınları.

İstanbullu, S. (2018). *Kayseri'de Bir Âşık Okulu: Âşıklar Kahvesi*. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi,* 7(1), 22-30.

Köprülü, M. F. (1989). *Edebiyat Araştırmaları-I.* İstanbul: Ötüken Yayınları.

Oğuz, Ö., vd. (2008). *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı.* Ankara: Grafiker Yayınları.

Özdemir, M. (2019). *Dijital Kültür, Tradijital-Medya-İnternet-Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları.* İstanbul: Arı Sanat Yayınları.

Özdemir, M. (2025). *Artvinli Âşık Halîlî Hayatı- Sanatı ve Şiirleri.* Çanakkale: Hars Akademi Yayınları.

Sözlü Kaynaklar

KK-1: Muzaffer Eroğlu, 1969 doğumlu, lise mezunu, emekli, Tuzhisar. (Görüşme: 10.09.2025).

KK-2: Tamer Eroğlu, 1972 doğumlu, lise mezunu, emekli,Tuzhisar. (Görüşme: 11.09.2025).

KK-3: Dilaver Eroğlu, 1966 doğumlu, lise mezunu, emekli, Tuzhisar. (Görüşme: 12.09.2025).

KK-4: Batuhan Eroğlu, 1999 doğumlu, lisans mezunu, makine mühendisi, Tuzhisar. (Görüşme: 12.09.2025)

Elektronik Kaynaklar

URL-1:https://www.youtube.com/results?search_query=a%C5%9F%C4%B1k+meydani (Erişim: 06. 09. 2025)

URL-2: https://www.mesam.org.tr/eser-arama/search (Erişim: 08.09.2025)

URL-3:https://www.facebook.com/share/1EDz7vX7qp/?mibextid=wwXIfr (Erişim: 11.09-8.2025).

URL-4:https://www.instagram.com/asikmeydanivakfi?igsh=MW9taGpmaXE1aTh1YQ== http://www.incesu.gov.tr/ (Erişim: 12.09.2025).

URL-5: "antoloji.com/arama/?yer=5&arama=aşık+meydani/ (Erişim: 11.09.2025).

URL-6:"https://www.facebook.com/muzaffer.eroglu.988/posts/a%C5%9F%C4%B1k-meydanikel-alinin-%C3%A7oban%C4%B1-filmi-afi%C5%9Fi/10162801788693819/ (Erişim: 09.09.2025).

URL-7:https://vt.tiktok.com/ZSUf82VAj/ (Erişim: 10.09.2025).

URL-8:https://www.ab.gov.tr/47144.html (Erişim: 13.09.2025)

URL-9: https://share.google/images/jdIflemHPhxjPrPrw (Erişim: 13.09.2025)

URL-10:"https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/halk-ozani-asik-meydaninin-anisini-ogrencileri-yasatiyor/2438391# (Erişim: 09.09.2025).

EKLER

Fotoğraf 1: Âşık Meydanî

Fotoğraf 2: Vakıf Logosu

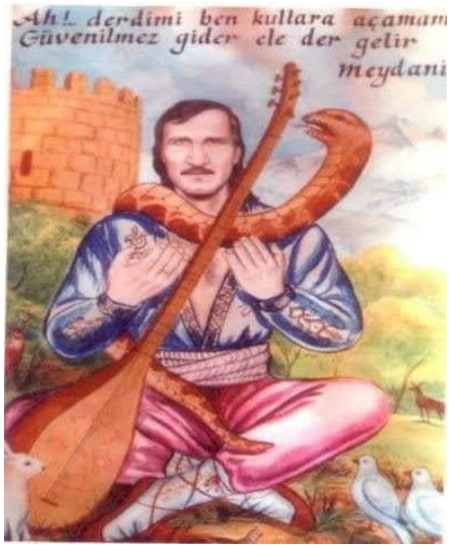

Fotoğraf 3: Âşık Meydanî

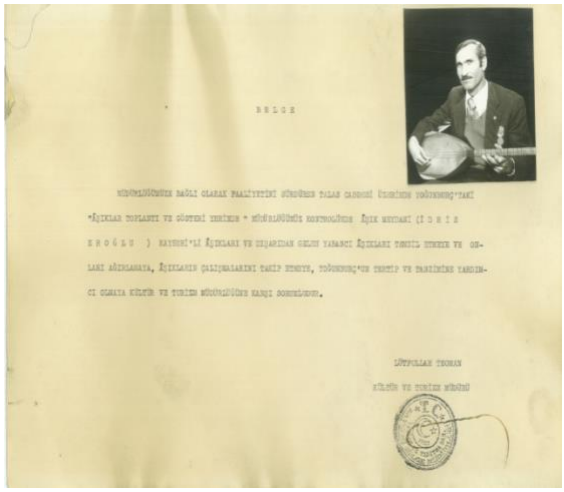

Fotoğraf 4: Kayserili Âşıklar Temsil Belgesi

Fotoğraf 5: Müdamî Ödülü

Fotoğraf 6: Âşık Meydanî'nin Kendi Eseri

Fotoğraf 7-8-9: Kel Ali'nin Çobanı film afişi ve filmden kareler

Fotoğraf 10: Âşık Meydani Kültür ve Sanat Vakfı görselleri